

Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση

Τόμ. 1 (2013)

3ο Πανελλήνιο Συνέδριο «Ένταξη και Χρήση των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Διαδικασία»

Δραστηριότητες του σχολικού συμβούλου ΠΕ19
για τη δημιουργία δομών επιμόρφωσης των
εκπαιδευτικών πληροφορικής

Αναστάσιος Λαδιάς

Βιβλιογραφική αναφορά:

Λαδιάς Α. (2022). Δραστηριότητες του σχολικού συμβούλου ΠΕ19 για τη δημιουργία δομών επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών πληροφορικής. *Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση*, 1, 161-168. ανακτήθηκε από <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/cetpe/article/view/4455>

Δραστηριότητες του σχολικού συμβούλου ΠΕ19 για τη δημιουργία δομών επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών πληροφορικής

Λαδιάς Αναστάσιος

Σχολικός Σύμβουλος ΠΕ19, Πειραιά και Δ' Αθήνας, ladiastas@gmail.com

Περίληψη

Το παρόν κείμενο είναι μια προσπάθεια αναστοχασμού αφενός για τη κατανόηση μιας δυναμικής κατάστασης που είχε δημιουργηθεί το 2007-11 μεταξύ ενός σημαντικού τμήματος των εκπαιδευτικών πληροφορικής των Διευθύνσεων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Β' Αθήνας και Ανατολικής Αττικής, όπου καθηγητές (κυρίως πληροφορικής) επιμόρφωναν εθελοντικά συναδέλφους του κλάδου τους σε εξειδικευμένα θέματα και αφετέρου για να απαντήσει στο ερώτημα ποια ήταν η συμβολή του Σχολικού Συμβούλου του κλάδου σε αυτή τη διαδικασία.

Λέξεις κλειδιά: επιμόρφωση, πληροφορικοί, μέντορας

1. Εισαγωγή

Το παρόν κείμενο φιλοδοξεί να είναι -σχεδόν 1,5 χρόνο μετά τη λήξη της θητείας- μια αναστοχαστική προσπάθεια κατανόησης μιας δυναμικής κατάστασης που είχε δημιουργηθεί το 2007-11 μεταξύ ενός σημαντικού τμήματος των εκπαιδευτικών πληροφορικής των Διευθύνσεων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Β' Αθήνας και Ανατολικής Αττικής, όπου καθηγητές επιμόρφωναν εθελοντικά συναδέλφους τους σε εξειδικευμένα θέματα που γνώριζαν καλύτερα και να απαντήσει στο ερώτημα ποια ήταν η συμβολή του Σχολικού Συμβούλου του κλάδου σε αυτή τη διαδικασία. Στην παρούσα εργασία χρησιμοποιούνται στοιχεία που προέκυψαν αφενός από τέσσαρες εργασίες που είχαν ως θέμα αυτή τη συγκεκριμένη δραστηριότητα και που προσπαθούσαν να τη συνδράμουν (Λαδιάς, 2010, Λαδιάς, κ.α. 2010, Μπέλλου, κ.α. Αθήνα 2010, Μπέλλου, κ.α. Κόρινθος, 2010) και αφετέρου από επεξεργασία των σχετικών αρχείων του σχολικού συμβούλου μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας.

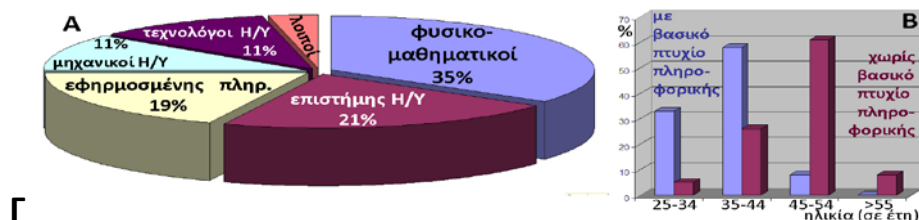
Συνοπτικά στο πλαίσιο αυτό πραγματοποιήθηκαν 43 επιμορφωτικά προγράμματα. Αρχικά ο σχολικός σύμβουλος έδρασε παρακινώντας λίγους έμπειρους συναδέλφους ώστε να σχηματιστεί ο πρώτος πυρήνας εθελοντών επιμορφωτών. Χαρακτηριστικά κίνητρα γι αυτό ήταν το ότι ο Σχολικός Σύμβουλος κέρδιζε την **εμπιστοσύνη** των επιμορφωτών, λειτουργώντας με **διαφάνεια**, με **αναγνώριση της προσφοράς** τους και **παρέχοντας αυτονομία κινήσεων**. Σε αυτή την δραστηριότητα υπήρχαν **αμοιβαία συμφέροντα** από τα οποία δεν ωφελούνταν μόνο οι επιμορφούμενοι εκπαιδευτικοί, αλλά συχνά οι επιμορφωτές έδειχναν ικανοποιημένοι που τους δόθηκε η ευκαιρία να εμπλακούν και να αποκτήσουν εμπειρία στον τομέα της επιμόρφωσης ενηλίκων.

Α. Λαδιάς, Α. Μικρόπουλος, Χ. Παναγιωτακόπουλος, Φ. Παρασκευά, Π. Πιντέλας, Π. Πολίτης, Σ. Ρετάλης, Δ. Σάμψων, Ν. Φαχαντίδης, Α. Χαλκίδης (επιμ.), Πρακτικά Εργασιών 3ου Πανελληνίου Συνεδρίου «Ενταξή των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Διαδικασία» της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης ΤΠΕ στην Εκπαίδευση (ΕΤΠΕ), Τμήμα Ψηφιακών Συστημάτων, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Πειραιάς, 10-12 Μαΐου 2013

2. Το προφίλ των επιμορφούμενων πληροφορικών

Από τη σκιαγράφηση του προφίλ των υποψηφίων επιμορφούμενων μπορεί να προκύψει η αναγκαιότητα για τη μορφή της επιμορφωτικής δράσης. Η ιστορία του κλάδου της πληροφορικής στην ελληνική δευτεροβάθμια εκπαίδευση αρχίζει στις αρχές της δεκαετίας του 1980 και το 1993 δημιουργούνται οι κλάδοι ΠΕ19 και ΠΕ20 (Λαδιάς, Μπέλλου, Γεωργόπουλος 2010). Στοιχεία σχετικά με το προφίλ των εκπαιδευτικών πληροφορικής, από έρευνα που διεξήχθη (Μπέλλου κ.α. Αθήνα, 2010; Μπέλλου κ.α. Κόρινθος, 2010), παρουσιάζονται στην εικόνα 1 όπου φαίνεται ότι οι κλάδοι ΠΕ19-ΠΕ20 χαρακτηρίζονται από ανομοιογένεια, με εκπαιδευτικούς προερχόμενους από διαφορετικού τύπου σχολές, από ΑΕΙ ή ΑΤΕΙ, έχοντες ή μη βασικό πτυχίο πληροφορικής, έχοντες ή όχι πιστοποιημένη παιδαγωγική επάρκεια. Όμως αυτή η ανομοιογένεια θα μπορούσε να είναι το πλεονέκτημα του κλάδου που του παρέχει ευελιξία προσαρμογής και αντιμετώπισης των ρευστών συνθηκών της νέας εποχής.

Γ

	εκπαιδευτική εμπειρία (σε έτη)					
	0	<2	2-8	8-14	14-20	>20
Βασικό Πτυχίο πληροφορικής	1	7	35	40	8	0
Βασικό Πτυχίο μη πληροφορικής	1	1	6	11	21	14

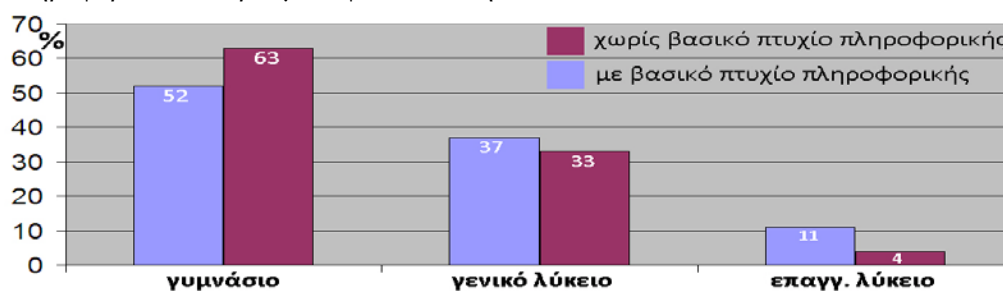
Εικόνα 1: Κατανομή των εκπαιδευτικών πληροφορικής ανάλογα με (Α) το βασικό τους πτυχίο. (Β) την ηλικία. (Γ) την εκπαιδευτική εμπειρία.

Από τα στοιχεία της εικόνας 1 προκύπτουν ότι οι πληροφορικοί ως νέος κλάδος έχουν μικρότερο μέσο όρο ηλικίας περίπου κατά 10 έτη από τους συναδέλφους των υπολοίπων κλάδων εκπαιδευτικών. Ο μέσος όρος ηλικίας είναι 41 έτη, ενώ ο μέσος όρος για εκείνους που διαθέτουν βασικό πτυχίο πληροφορικής είναι 38 έτη για τους μη έχοντες πτυχίο πληροφορικής είναι 47 έτη. Ο μικρός αριθμός εκπαιδευτικών πληροφορικής με μικρή εκπαιδευτική εμπειρία αναδεικνύει το γεγονός ότι οι συγκεκριμένες Διευθύνσεις της Β' Αθήνας και Ανατολικής Αττικής είναι κορεσμένες περιοχές προσυνταξιοδότησης.

Στοιχεία των πληροφορικών σε σχέση με τις σπουδές (βασικές και μεταπτυχιακές): Το 41% έχει κάνει μεταπτυχιακές σπουδές. Το 24% έχει κάνει μεταπτυχιακές σπουδές στην Πληροφορική. Το 40% έχει σπουδές (πτυχίο και μεταπτυχιακό) και σε άλλα γνωστικά αντικείμενα εκτός της Πληροφορικής καθιστώντας τους εν δυνάμει το

όχημα της διαθεματικότητας / διεπιστημονικότητας στη διδακτική πράξη.

Η αναφερόμενη διαδικασία της εθελοντικής ενδοκλαδικής αυτοεπιμόρφωσης έλαβε χώρα στις Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Β' Αθήνας και της Ανατολικής Αττικής όπου λειτουργούσαν 342 σχολεία εκ των οποίων 276 δημόσια και 66 ιδιωτικά και ανά βαθμίδα 176 Γυμνάσια, 133 Γενικά Λύκεια και 33 μονάδες Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Στα σχολεία αυτά δίδασκαν 560 εκπαιδευτικοί Πληροφορικής με κατά μέσο όρο περίπου 2 πληροφορικοί ανά δημόσιο σχολείο (5 πληροφορικοί ανά ΕΠΑΛ και 1,75 πληροφορικοί ανά ΓΕΛ/ Γυμνάσιο), 84% ΠΕ19 και οι υπόλοιποι ΠΕ20, 55% γυναίκες και 45% άνδρες. Η κατανομή των πληροφορικών ανά βαθμίδα φαίνεται στην εικόνα 2.

Εικόνα 2: Η κατανομή των εκπαιδευτικών πληροφορικής ανά τύπο σχολείου.

3. Περιγραφή των επιμορφωτικών δραστηριοτήτων

Στη συνέχεια θα περιγραφούν χρονικά τα (όχι πάντα προς τη σωστή κατεύθυνση) βήματα που οδήγησαν στην διαμόρφωση της συγκεκριμένης δομής εθελοντικής ενδοκλαδικής αυτοεπιμόρφωσης των εκπαιδευτικών πληροφορικής.

Το 2007 ανέλαβαν υπηρεσία οι πρώτοι σχολικοί σύμβουλοι ΠΕ19 δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Εδώ πρέπει να αναφερθεί ότι υπάρχει νομικό κενό για την παιδαγωγική και επιστημονική καθοδήγηση των πληροφορικών που υπηρετούν σε σχολεία της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης όπως και για τους πληροφορικούς του κλάδου ΠΕ20. Όσον αφορά στις αρμοδιότητές τους, οι νέοι σχολικοί σύμβουλοι πληροφορικής είχαν να αντιμετωπίσουν συσσωρευμένα προβλήματα δεκαετιών (Καράκιζα, 2008). Η πρώτη επαφή του σχολικού συμβούλου με διαδικασία επιμόρφωσης των συγκεκριμένων εκπαιδευτικών ήταν η συμμετοχή του ως ακροατή στα υποχρεωτικά μονοήμερα σεμινάρια γνωριμίας με το (τότε) νέο βιβλίο πληροφορικής του γυμνασίου, όπου καταγράφει αφενός την αγωνία των εκπαιδευτικών για βοήθεια και την επιθυμία τους για επιμόρφωση και αφετέρου ένα κλίμα επιφυλακτικότητας μέχρι βουβής αποδοκμασίας για τη διαφαινόμενη προχειρότητα της οργάνωσης μιας **επιμόρφωσης σχεδιασμένης «από τα πάνω» που αγνοεί τις πραγματικές ανάγκες των εκπαιδευτικών** πληροφορικής. Πρώτη (αποτυχημένη) απόπειρα του σχολικού συμβούλου για επαφή με τους εκπαιδευτικούς πληροφορικής το φθινόπωρο του 2007, ήταν οι συναντήσεις με την κατηγοριοποίηση των εκπαιδευτικών ως προς τον τύπο

του σχολείου που διδάσκουν (Γυμνάσιο, ΓΕΛ, ΕΠΑΛ) αλλά και ανά τοπικό Γραφείο Εκπαίδευσης, εκτός ωραρίου διδασκαλίας, με σκοπό την ανταλλαγή εμπειριών και την καταγραφή των προβλημάτων. Συναντήσεις που γρήγορα απομαζικοποιήθηκαν. Αυτή η αρνητική εμπειρία αποδόθηκε στο ότι **οι εκπαιδευτικοί δεν είχαν κίνητρο**, συγκεκριμένο πρακτικό όφελος. Το επόμενο βήμα στις αρχές του 2008, ήταν οι συναντήσεις με κίνητρο την επιμόρφωση σε θέματα διδασκαλίας της γλώσσας logo (όπου αποδεδειγμένα υπήρχε έλλειμμα) σε ιδιωτικά σχολεία τη περιοχής που διέθεταν την αντίστοιχη τεχνογνωσία και υποδομές. Οι εκπαιδευτικοί ανταποκρίθηκαν (80 - 100 άτομα ανά συνάντηση) και ήταν ικανοποιημένοι, ενώ υπήρξαν και αντιρρήσεις για την επιλογή των ιδιωτικών σχολείων. Παράλληλα επιδιώκοντας μια πιο ουσιαστική επιμόρφωση διοργανώθηκε σεμινάριο διάρκειας 15 ωρών με θέμα τα πολυμέσα, που είχε τη μορφή διαλέξεων, με μία τριώρη απογευματινή συνάντηση το μήνα. Η προσέλευση από συνάντηση σε συνάντηση μειωνόταν με ραγδαίο ρυθμό. Η αποτυχία οφείλονταν στο ότι **δεν είχαν τηρηθεί οι κανόνες της επιμόρφωσης ενηλίκων**.

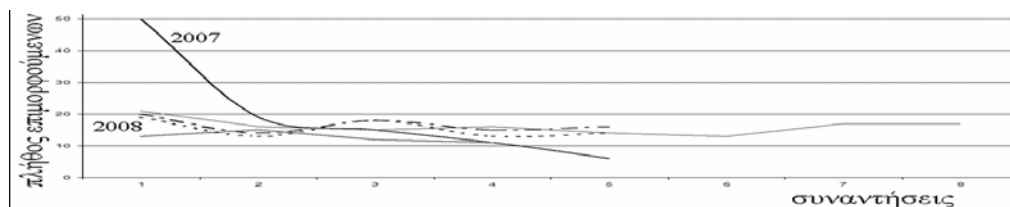
Έτσι το ζητούμενο μοντέλο επιμόρφωσης, με δεδομένη την παντελή έλλειψη πόρων, επανασχεδιάστηκε για το επόμενο σχολικό έτος. Αποφασίστηκε τα σχεδιαζόμενα σεμινάρια να απευθύνονται σε **ολιγομελή ακροατήρια** (20–25 άτομα), να γίνονται **σε εργαστήριο Η/Υ**, να είναι **βιωματικά** και η **θεματολογία τους να καλύπτει τις ανάγκες των εκπαιδευτικών**. Οι προτάσεις για επιμόρφωση εντός του διδακτικού ωραρίου και απαλλαγή των εκπαιδευτικών από τα διδακτικά τους καθήκοντα, απορρίφθηκαν λόγω της απροθυμίας και των κωλυμάτων (ενδεχομένως δικαιολογημένων) που προέβλεπαν οι διευθυντές των σχολείων.

Το Φθινόπωρο του 2008 δεν υλοποιούνται τοπικές επιμορφωτικές δράσεις γιατί διεξήχθη η Β' φάση της "Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών Πληροφορικής" (72 ώρες) στο οποίο συμμετέχουν μαζικά οι εκπαιδευτικοί πληροφορικής. Αυτό το διάστημα έγιναν οι απαραίτητες διαβουλεύσεις του σχολικού συμβούλου με εκπαιδευτικούς πληροφορικής από όλη την Αττικής που είχαν τα προσόντα, την επιθυμία και τη δυνατότητα να συμμετέχουν εθελοντικά ως επιμορφωτές στη διαδικασία της κλαδικής αυτοεπιμόρφωσης. Όπως προέκυψε και από την έρευνα, οι πληροφορικοί, όσον αφορά το προφίλ των επιμορφωτών τους, προτιμούν να είναι ερευνητές εξειδικευμένοι σε συγκεκριμένα αντικείμενα (30%) ή/και συνάδελφοί τους εκπαιδευτικοί πληροφορικής (18%). Πολλοί από τους **επιμορφωτές της παρούσας επιμόρφωσης συνδυάζουν τα δύο αυτά κριτήρια** (εκπαιδευτικοί πληροφορικής της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με αυξημένα προσόντα -διδασκτορικά, μεταπτυχιακά- και ερευνητικές / διδακτικές σχέσεις με πανεπιστημιακά ιδρύματα).

Το πλαίσιο της συνεργασίας επιμορφωτών - σχολικού συμβούλου ήταν αφενός η παροχή από μέρος του σχολικού συμβούλου σχεδόν απόλυτης ελευθερίας στους επιμορφωτές στο να καθορίσουν τον τρόπο που θα έκαναν το μάθημά τους και αφετέρου η επιθυμία των επιμορφωτών συχνά να επιζητούν τη συνεργασία και συναίνεση του σχολικού συμβούλου σε κρίσιμα ζητήματα. Αυτό αναδεικνύει την

υπευθυνότητα και τον επαγγελματισμό που αντιμετώπιζαν το έργο τους οι εθελοντές επιμορφωτές (Λαδιάς, 2010).

Υπό αυτές τις συνθήκες, στις αρχές του 2009 υλοποιούνται αφενός τρία τρίωρα μονοήμερα σεμινάρια («Εκπαιδευτικές δυνατότητες των λογισμικών StarLogo TNG, GameMaker και Lego NXT», «Πολυμέσα και σχέδια εργασίας (μέθοδος project)» & «Η κατασκευή ηλεκτρονικών παιχνιδιών ως κίνητρο και πρακτική στη διδασκαλία του προγραμματισμού–η περίπτωση του GameMaker») και αφετέρου τρία σεμινάρια των 15 ωρών («Φιλοσοφία της Logo–θεωρία και πράξη», «Σχεδίαση και ανάπτυξη εκπαιδευτικών μικρόκοσμων σε logo–like περιβάλλοντα», «Ανάπτυξη εκπαιδευτικών πολυμεσικών εργαλείων με lingo στο Director» και ένα σεμινάριο 25 ωρών «Σχεδίαση διαδραστικών ιστοσελίδων με το Dreamweaver». Για τα τέσσερα πολυήμερα σεμινάρια η διακύμανση των παρουσιών φαίνεται στην εικόνα 3.

Εικόνα 3: Η χρονική εξέλιξη της μαζικότητας των επιμορφωτικών συναντήσεων τα σχολικά έτη 2007-8 και 2008-9. Οι συναντήσεις το 2008-9 διατηρούν ένα σταθερό πλήθος επιμορφούμενων.

Η σύγκριση των διακυμάνσεων των παρουσιών μεταξύ 2007 και 2008, δείχνει ότι το προτεινόμενο μοντέλο λειτουργούσε σημαντικά καλύτερα από το προηγούμενο. Ο απολογισμός ήταν θετικός αν ληφθούν υπόψη αφενός η κόπωση από την επιμόρφωση μεγάλου τμήματος των εκπαιδευτικών στην επιμόρφωση των 72 ωρών (Φθινόπωρο 2007) και αφετέρου οι περιορισμένης επιτυχίας απόπειρες επιμόρφωσης της προηγούμενης σχολικής χρονιάς (που θα μπορούσαν να είχαν απογοητεύσει και αποθαρρύνει τους εκπαιδευτικούς για να συμμετέχουν σε επόμενες δράσεις). Εκτιμούμε ότι η **ειλικρινής επιθυμία των πληροφορικών για βελτίωση της επαγγελματικής τους κατάστασης** ήταν ο καθοριστικός παράγοντας που οι περισσότεροι πληροφορικοί συνέχισαν να συμμετέχουν στην επιμόρφωση.

Η ανατροφοδότηση από τις προσωπικές συζητήσεις με τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στα σεμινάρια έδειξε ότι τα «μακροχρόνια» σεμινάρια κουράζουν και προς το τέλος η ποιοτική συμμετοχή των επιμορφούμενων παρουσιάζει προβλήματα ενώ η επιλογή να γίνονται οι συναντήσεις μηνιαίως δεν απέδιδε (είχε προταθεί για να έχουν χρόνο για μελέτη οι εκπαιδευτικοί). Ανάλογα συμπεράσματα προέκυψαν και από την έρευνα που έγινε με τα ερωτηματολόγια όπου αποσαφηνίστηκε ότι οι πληροφορικοί όσον αφορά την επιμόρφωσή τους επιθυμούν τη διεξαγωγή των σεμιναρίων κατά τις εργάσιμες ημέρες (87%), εκτός ωραρίου διδασκαλίας (56%), συναντήσεις 1-2 φορές την εβδομάδα, με 3 τουλάχιστον ώρες ανά συνάντηση, με

παροχή βεβαίωση συμμετοχής (71%), ενώ όσον αφορά τις θεματικές των σεμιναρίων αυτές φαίνονται στην εικόνα 4.

Θεματική	Ποσοστό (%)
Πανελληνίως εξεταζόμενα μαθήματα	3
Δίκτυα	6
Διαχείριση Σχ. Εργαστηρίου	22
Logo & ρομποτική	13
Ανάπτυξη πολυμεσικών εφαρμογών με project	15
Ανάπτυξη web	14
Διδακτική πληροφορικής	10
Διαχείριση προβλημάτων σχολικής τάξης	3
Τηλεκπαίδευση	7
Άλλο	7
Σύνολο	100

Εικόνα 4: Τα ενδιαφέροντα των πληροφορικών για τη θεματολογία της επιμόρφωσης

Έτσι αποφασίστηκε για την προσεχή σχολική χρονιά τα σεμινάρια να έχουν διάρκεια 1-3 τρίωρα, να γίνονται με μια συνάντηση την εβδομάδα (την ίδια ημέρα), εκτός ωραρίου διδασκαλίας (απογεύματα), να είναι βιωματικά και να στοχεύουν από άποψη θεματολογίας, στην παιδαγωγική γνώση του περιεχομένου.

Με τις προαναφερθείσες προδιαγραφές, υλοποιήθηκαν κατά το σχολικό έτος 2009-10 πέντε μονοήμερα προγράμματα, ένα διήμερο (εικόνα 5) και τρία σεμινάρια των τριών συναντήσεων (εικόνα 6).

Τίτλος	Διάρκεια (ημέρες)	Χώρος	χρόνος	αιτήσεις	επιναλήψεις	συμμετοχές
Εκπαιδευτικές δραστηριότητες σε περιβάλλον Logo Microworlds Pro	1	5 ^ο Γυμν. Χαλανδρίου	Οκτώβρ. 2009	83	3	75
Εισαγωγή στο περιβάλλον προγραμματισμού Scratch	1	1 ^ο Λυκείου Γλυκ. Νερών	Νοέμβρ. 2009	66	2	37
Κλασικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες με τη γεωμετρία της χελώνας στο λιτό περιβάλλον της MSW Logo	1	Ι. Μ. Παναγιωτόπουλου (Παλλήνη)	Ιανουάρ. 2011	47	2	33
Σχεδιασμός δραστηριοτήτων με λογισμικό εννοιολογικών χαρτών	2	2 ^ο ΠΕΚ Αθηνών (Φιλοθέη)	Φεβρ. 2010	39	2	35
Αξιοποιώντας ΤΠΕ σε δραστηριότητες της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης	1	Εκπαιδευτήρια Δούκα (Μαρούσι)	Μάρτ. 2010	48	1 // 1	42
Προτάσεις για τη διδασκαλία της Logo στη γ' γυμνασίου	1	1 ^ο Γυμν. Μελισσίων	Απρίλ. 2010	45	2	43

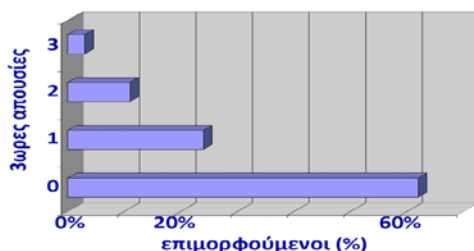
Εικόνα 5: Πέντε μονοήμερα επιμορφωτικά προγράμματα και ένα διήμερο που πραγματοποιήθηκαν κατά το σχολικό έτος 2009-10

Τίτλος	χρόνος	αιτήσεις	συμμετοχές
Προγραμματισμός Η/Υ σε γραφικό περιβάλλον με Visual Basic.Net	Νοέμβρ. 2009	66	23
Εισαγωγή στο περιβάλλον του λειτουργικού συστήματος Ubuntu	Ιανουάρ. 2010	86	24
Σχεδίαση δυναμικών ιστοσελίδων με το λογισμικό Joomla	Μάρτ. 2010	70	30

Εικόνα 6: Σεμινάρια τριών συναντήσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά το 2009-10

Από τα στοιχεία αυτά πρέπει να παρατηρηθεί η σημαντική απόκλιση μεταξύ των

αιτήσεων και των τελικών συμμετοχών στα προγράμματα που έγιναν στα **σεμινάρια που δεν έγιναν σε κεντρικές περιοχές** (Παλλήνη, Γλυκά Νερά) και η πτωτική τάση των αιτήσεων στην αρχή του σχολικού έτους και την σταθεροποίησή τους μετά τον Ιανουάριο. Επίσης ενδιαφέρον θετικό στοιχείο αποτελεί ο **μικρός αριθμός απουσιών** των επιμορφούμενων πληροφορικών όπως φαίνεται στην εικόνα 7.

Εικόνα 7: Το πλήθος των απουσιών των επιμορφούμενων πληροφορικών

Από το καλοκαίρι του 2009 θεωρώντας την επερχόμενη οικονομική κρίση ως υπαρκτό σενάριο και με στόχο να μειωθούν οι μετακινήσεις, σχεδιάστηκε ένα πιλοτικό επιμορφωτικό πρόγραμμα υβριδικής μορφής με τίτλο «Αξιοποίηση του μικτού μοντέλου μάθησης και του Συστήματος Διαχείρισης Μαθημάτων Moodle στην εκπαιδευτική πράξη». Για αυτό το πρόγραμμα υποβλήθηκαν 52 αιτήσεις, διεξήχθη για 2,5 μήνες το χειμώνα του 2009–10, σε 5 συναντήσεις πρόσωπο με πρόσωπο, συμμετείχαν 21 εκπαιδευτικοί και φαίνεται ότι είχε μεγάλη επιτυχία [Μαλλιάρια κ.α. (2010)]. Μετά από τη θετική απήχηση υλοποιήθηκαν τρία ακόμη επιμορφωτικά προγράμματα με υβριδικό μοντέλο επιμόρφωσης, τα «Σχεδίαση ιστοσελίδων με το λογισμικό Dreamweaver με αξιοποίηση του Μικτού Μοντέλου Μάθησης στο Moodle», «Εκπαιδευτική αξιοποίηση ρομποτικής», «Ενδοσχολική επιμόρφωση εκπαιδευτικών στην εκπόνηση συνεργατικών μαθησιακών δραστηριοτήτων με το Σύστημα Διαχείρισης Μαθημάτων LAMS και εφαρμογή στη σχολική τάξη».

Σχολικό Έτος	πλήθος επιμορφωτικών συναντήσεων	άθροισμα εκπαιδευτικών που συμμετείχαν σε συναντήσεις	μέσος όρος πλήθους συμμετεχόντων ανά επιμορφωτική συνάντηση
2007-08	8	371	46
2008-09	35	620	18
2009-10	50	949	19

Εικόνα 8: Η διαχρονική εξέλιξη της μαζικότητας των επιμορφωτικών δράσεων όπου διαπιστώνεται η αύξηση του πλήθους των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν

Από τα στοιχεία των παρουσιολογιών μπορεί να φανεί (εικόνα 8) η διαχρονική εξέλιξη της μαζικότητας των επιμορφωτικών δράσεων. Αξίζει να σημειωθεί ότι υπήρξε **έμμεση αξιολόγηση στην πράξη των επιμορφωτικών δράσεων** καθώς η επιμόρφωση ήταν προαιρετική, εκτός ωραρίου διδασκαλίας και χωρίς αποζημίωση

και έτσι αν σε κάποιες επιμορφωτικές συναντήσεις, το επίπεδο δεν θεωρούνταν ικανοποιητικό από τους επιμορφούμενους, αυτοί δεν θα συνέχιζαν την επιμόρφωση.

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους εκλεκτούς συναδέλφους που συμμετείχαν εθελοντικά ως εισηγητές στα επιμορφωτικά σεμινάρια, χωρίς τους οποίους τίποτε από όλα αυτά δεν θα είχε γίνει. Συγκεκριμένα και αλφαβητικά τους κ.κ. Γεωργίου Δ., Γλέζου Κ., Γόγουλου Αγ., Γουλή Λ., Δημητρίου Κ., Διπλάρη Γ., Καλατζή Π., Καμπούρογλου Μ., Κανελάτο Π., Κόρδα Αικ., Κοντοπίδη Ευ., Κουκά Δ., Κωτσάνη Ι., Λαμπρινίδη Δ., Μαλλιάρια Π., Μπακαμήτσου Αθ., Νέζη Μ., Νικολουδάκη Γ., Οικονόμου Β., Παπαδόπουλο Β., Παπαδόπουλο Γ., Παπανικολάου Κ., Ραχωβίτσα Ηλ., Ρεπαντή Β., Ρούσσο Ι., Ρούσσου Δ., Σανδαλή Γ., Σαραντέα Ι., Σαριδάκη Α., Σκιαδέλλη Μ., Τρίμη Κ., Τσαγκάνου Γρ., Φακιολάκη Γ., Φράγκου Στ., Φωτιάδη Δ., Χαϊμαντά Σ.

Βιβλιογραφία

- Καράκιζα, Τ., *Ο θεσμός του σχολικού συμβούλου Πληροφορικής: Πρώτες εμπειρίες και συμπεράσματα*, Πρακτικά της 2ης Πανελληνίας Δημερίδας Καθηγητών Πληροφορικής, ΠΕΚΑΠ, Ρόδος, Απρίλιος 2008.
- Λαδιάς, Α., (2010). *Εσωτερική επιμόρφωση εκπαιδευτικών πληροφορικής*. WIE 2010, Workshop on Informatics in Education (Η πληροφορική στην εκπαίδευση), ΕΠΥ και Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Τρίπολη.
- Λαδιάς, Α., Μπέλλου, Ι., Γεωργόπουλος, Κ. (2010). *Το Προφίλ του Καθηγητή Πληροφορικής: Μία Μελέτη Περίπτωσης*. Πρακτικά 4ου Πανελληνίου Συνεδρίου Καθηγητών Πληροφορικής, „Η πληροφορική στην εκπαίδευση” ψηφιακό σχολείο’. Σέρρες: ΠΕΚΑΠ.
- Μαλλιάρια Π., Παπανικολάου Κ., *Μία Πρόταση Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών: ‘Πρόσωπο με Πρόσωπο’, από Απόσταση ή Δημιουργική Σύνθεση των Δύο*. Στο Μ. Γρηγοριάδου, Α. Γόγουλου & Ε. Γουλή (επιμ.), Πρακτικά 5ου Πανελληνίου Συνεδρίου ‘Διδακτική της Πληροφορικής’, (σ. 437–446). Αθήνα: ΕΚΠΑ.
- Μπέλλου, Ι, Λαδιάς, Α., Μικρόπουλος, Τ. Α. (2010). *Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών Πληροφορικής: Χαρακτηριστικά και Προτιμήσεις*. Στο Μ. Γρηγοριάδου, Α. Γόγουλου & Ε. Γουλή (επιμ.), Πρακτικά 5ου Πανελληνίου Συνεδρίου ‘Διδακτική της Πληροφορικής’, (σ. 437–446). Αθήνα: ΕΚΠΑ.
- Μπέλλου, Ι, Λαδιάς, Α., Μικρόπουλος, Τ. Α. (2010). *Επαγγελματική Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών Πληροφορικής: Δεδομένα για τη σχεδίαση προγραμμάτων επιμόρφωσης*. Στο Αθ. Τζιμογιάννης (επιμ.) Πρακτικά 7ου Πανελληνίου Συνεδρίου με διεθνή συμμετοχή ‘Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση’. Κόρινθος: Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής.